

אורות השבת

גליון מס' 846

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

עורך הרב עוזיאל אדרי

פרשת השבוע וישלח

מנהל מערכת הרב אברהם טריקי

דבר העורך הגנה של תורה

וישלח יעקב מלאכים אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום, צריך להבין מדוע כפל הכתוב "עשו אחיו" והלא אנו יודעים שעשו הוא אחיו, וכן למה כפל "ארצה שעיר שדה אדום" והרי זה אותו מקום. מבאר ה'בן לאשרי' על פי מה שכתבו במדרש תנחומא ובזהר שיעקב אבינו שלח שני סוגי שליחים, גשמיים אל אחיו, ומלאכים רוחניים להכניע את השטן שרו של עשו, ועל כן כפל הכתוב "עשו אחיו", וכן "ארצה שעיר" מקום מגורי עשו, ו"שדה אדום" מקומו של השטן, וזהו הביאור ברש"י וישלח יעקב מלאכים ממש, עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי, כלומר שלחתי מלאכים ממש שנלחמים בשבילי ושומרים עלי, שנבראו מתרי"ג המצוות ששמרתי.

בבית אבא וקבוצה הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה" וק"ק 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר-שבע	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
עלות השחר	5:27	5:28	5:28	5:29	5:30	5:31	5:31
זמן סלידת המגילין	5:33	5:34	5:34	5:35	5:36	5:37	5:37
זריחה - תחילת חמשת	6:35	6:36	6:36	6:37	6:38	6:39	6:39
סוף קיש לזריחה	8:31	8:32	8:32	8:33	8:34	8:34	8:34
סוף קיש לזריחה	9:02	9:02	9:03	9:03	9:04	9:05	9:05
סוף זריחה	9:53	9:53	9:54	9:55	9:55	9:56	9:56
חצות יום ולילה	11:36	11:36	11:37	11:37	11:38	11:39	11:39
מזרח זריחה	12:06	12:06	12:07	12:07	12:08	12:09	12:09
סוף זריחה	15:51	15:51	15:52	15:52	15:53	15:53	15:53
שקיעה	16:42	16:43	16:43	16:43	16:44	16:45	16:45
סוף חשיכה	16:55	16:55	16:55	16:56	16:56	16:57	16:57

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע: וישלח
 הפטרה לספרדים: חזון עובדיה
 הפטרה לאשכנזים: ועמי תלואים
 כניסת השבת: 16:22
 יציאת השבת: 17:13
 רבינו תם: 17:44

דבר רב העיר שליט"א המושלים ברוחם

ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והפנהו והיה המחנה הנשאר לפליטה (בראשית לב, ט)

התקין עצמו לשלושה דברים, לחזון לתפילה ולמלחמה. (רש"י)

שלושת הדרכים אשר יעקב אבינו ע"ה הכין עצמו בהן, לקראת המפגש הטעון מול עשיו, מנוגדות הן זו מזו בתכלית. שכן 'הדורון', נועד לקרב את הלבבות ולהושיט יד לשלום אחים. אך 'המלחמה', במהותה נועדה להכריע את המחלוקת בשדה הקרב ללא פשרות. לעומתם 'התפילה', אין בה שום פעולה והשתדלות מצד האדם – לא בדרכי שלום ולא במלחמה, זולת הבטחון והאמונה בחסדי השי"ת. ומכאן למד הגאון רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל (יד יחזקאל), שצדיקים לבם ברשותם, הם הבעלים על רגשותיהם, על טבעם ועל מידותיהם, ויודעים הם לנתב את אורחותם ולכלכל את צעדיהם לפי הזמן והמקום, עי"ש.

ואכן כבר ביארנו שזה היה עיקר 'הנסיונות' שנתנסו בהם אבותינו הק'. כך היה באברהם אבינו ע"ה, אשר נתנסה בנסיון העקידה, שהוא היפך מידת הרחמים שהיתה טבועה בשורש נפשו – 'קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת' (בראשית כב, ב), ולאחר שעמד בו בגבורה וגילה בזה עד כמה היה לבו ברשותו, הכתירו הקב"ה בתואר ירא אלוקים – 'עתה ידעתי כי ירא אלוהים אתה!' וכך היה בפרשת עפרון החיתי, כאשר ביקש אברהם לקבור את שרה אשתו ונדדש לשלם 'ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר', ולא הרחרח אחר מידותיו של הקב"ה לאמר, הרי הבסחת לי את כל הארץ כולה 'קום התהלך בארץ לאורכה ולרחבה כי לך אתננה' (בראשית יג, ז), ועתה גם קבר של ד' אמות אין ברשותי (עיין רש"י פרשת וארא). וכזאת מצינו גם אצל יעקב אבינו ע"ה המסמל את חותם האמת – 'תתן אמת ליעקב', ונשלח לדור במשך עשרים שנה עם חותם השקר הלא הוא לבן הארמי. אך הוכיח שלבו ברשותו: ברצותו הוא יכול לדור עם השקר זמן כה רב מבלי שתפגע מידת האמת שבו – 'עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי' (רש"י בראשית לב, ה ד"ה גרתי), וברצותו הוא יודע להתנהג עמו ברמאות בעת הצורך, כפי שרמז לרחל 'כי אחי אביה הוא' – ופי' רש"י 'אחיו אני ברמאות!' אך לעומתם שאול המלך לא עמד בנסיון זה של 'לבו ברשותו', שכן מידת הרחמנות שהיתה בו, מנעה ממנו להרוג את אנג מלך עמלק ואת הצאן והבקר. וזאת היתה תביעתו של שמואל הנביא כלפיו, היה לך לשלוש בסבעך ולהתעלות על מידותיך מפני ציוויו ה'. ולכן הפקיע ממנו את מלכותו... שכן 'מלך' שאינו מושל ברוחו ואין לבו ברשותו, אינו ראוי להיות מלך!

ותכונה זו של 'צדיקים לבם ברשותם', מצינו אצל משה רבינו ע"ה. שכן מצד אחד נאמר בו 'והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה' (במדבר יב, ג), אולם כשעמד בתפילה לביטול הגזידא מעם ישראל אמר לו הקב"ה 'ועתה הניחה לי' (שמות לב, י), וכה הם דברי רבי אבהו בגמ' (ברכות לב, א): 'אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, מלמד שתפסו משה להקב"ה כביכול בבגדו... ואמר לו רבותו של עולם אין אני מניחך עד שתמחול ותסלח להם'. והלב משתומם, היאך האיש שביטל עצמו בפני כל אדם – מגיע לעזות דקדושה כה מופלגת עד שהקב"ה אומר לו 'הניחה לי' והוא בשלו 'אין אני מניחך עד שתמחול ותסלח להם'. ברם זו היא מעלה מיוחדת השמורה רק למנהיגי הדורות אשר משכילים להפריד בין כבודם האישי – לבין כבודם והצלחתם של ישראל. והיינו ככל שהדבר נוגע רק לעניינם הפרטי, יודעים הם לבטל את כל רצונם בבחינת 'וכשאני לעצמי מה אני' (אבות א, ז). אך כשהדבר נוגע לכלל ישראל כגון ביצור חומות הדת וכו', מתייצבים המה כצוק איתן בעוז המשיך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

אורות הכשרות

ובנאון ללא שום פשרות. וכיצא בזה מצינו ברבי יהודה הנשיא, אשר העידה עליו המשנה (סוטה מט, א) 'משמת רבי בסלה ענוה' – ללמדך שלא הניח עני כמותו, אולם ראה זה פלא שלפני פטירתו כשהתקיד את בנו להמשיך אחריו בהנהגת הציבור, ציוה עליו: 'נהוג נשיאותך ברמים וזרוק מרה בתלמידים' (כתובות קג, א). והוא שאמרנו, שאינה דומה ענוה של אדם פרטי – לענוה של מנהיג.

ופוק חזי לדברי הגמ' (עבודה זרה מז, א) עה"פ (במדבר כא, ח) 'עשה לך שרף עשה לך משלך', כלומר שהתצאות עשיית נחש השרף האמור לעצור את המגפה מעל בני – יהיו משלך, עי"ש. יש להתבונן נראות, הרי מקראות מפורשים הם (ה-ה, טו) שמגפת הנחשים פרצה על בני במדבר על דיבתם הרעה בה' ובמשה עבדו: 'ודבר העם באלוקים ובמשה... וישלח ה' בעם את הנחשים והשרפים וישכו את העם... ויבוא העם אל משה ואמר חטאנו כי דיברנו בה' ובך התפלל אל ה' ויסר מעלינו את הנחש... ויתפלל משה בעד העם. ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף ושים אותו על נס... ויש לתמוה, מדוע היה צריך משה לשאת בהתצאות הצלת העם, וכי לא היה בידי העם כדי לממן נחש של נחושת עבור הצלתם מן המגפה. ברם אנו אין לנו אלא ללמד מכאן, עד כמה נדרש מנהיג בישראל להפריד בין רגשותיו האישיים – להצלת צאן מרעיתו. חו היתה גדולתו של משה רבינו ע"ה, אשר לא זו בלבד שמחל על פניעתו וגם התפלל להצלת מי שפגעו בו, אלא שגם מימן מכיסו הפרטי את התצאות הצלתם!

וכמים צוננים על נפש עיפה, הם בזה דברי הגמ' (ברכות יב, ב) אודות דוד המלך ע"ה: 'כל שאפשר לו לבקש רחמים על חבירו ואינו מבקש, נקרא חוטא. ואם תלמיד חכם הוא (ה שצריך רחמים), צריך שיחלה עצמו עליו... שנאמר (תהלים לה, יג) ואני בחלותם לבושי שק'. והנה האי קרא מיירי בדואג ואחיתופל שהיו תלמידי חכמים, ועליהם קאמר דוד שבימי חלותם לבושי שק. והלב משתומם, שהרי דואג פסק שגם עמונית ומואבית לא יבואו בקהל ה', ונמצא לפי דבריו שחוד המלך אסור (כביטול) לבוא בקהל. וכן אחיתופל היה בעצה אחת עם אבשלום בנו של דוד, אשר רדף אחריו להורגו. ועם כל זה, היה דוד המלך מתפלל לרפואתם בתעניות וסיגופים ולבושי שק. וכל כך למה, מפני שהיו תלמידי חכמים. הרי לפנינו צדיק אשר לבו ברשותו בשיא התגלמותו!

וזאת התשובה ההולמת ביותר לאישיותו והנהגתו המופתית של רבינו הגדול מרן 'מאור ישראל' זצוק"ל, ובעבודה הוא זכה לתואר 'מנהיג הדור' במלוא מובן המילה. שכן לצד הרגש והחמלה ואהבתו לכל אחד מישראל, קמה וגם ניצבה הנהגתו התקיפה והנעזת כנגד כל מי שהעז להרים יד בתורת משה ובקודשי ישראל. שם לא בחל במילים קשות ולא חת מפני איש, אמר את דברו בעוז ובנאון בשער בת רבים ללא פחד וללא מוזה מיהא אומר בתקשורת אשר ארבה לו בכל דרשה לצוד כמה מילים אשר ישמשו לחרב פיפיות בידם. האמת היתה נר לרגליו, ושום כוח לא יכל לעצור בעדו גם אם הדבר היה כרוך באיבוד משרתו ופתיסתו, והדוגמאות לכך רבים ומפורסמים הם!

בברכת לבת אלוק ואבירוק

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראבי"ד באר-שבע

אורות הפרשה

מלאכי השרת חובטין בעשו

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שדה אדום כתב במדרש תנחומא (וישלח ג, הובאו דבריו ברש"י להלן לג, ח) הלכו וקדמו מלאכי השרת לפני יעקב והיו חובטין לאנשי עשו, אמרו להם הניחוננו שעשו בן בנו של אברהם והוסיפו להכותם, אמרו להם הניחוננו שעשו בנו של יצחק והוסיפו להכותם, אמרו להם הניחוננו שעשו אחיו של יעקב, כיון שהזכירו להם יעקב הניחום, אמרו לו מלאכי השרת לעשו אתה הוא אחיו של יעקב אוהבנו הרי אנו מניחין אותך לכבודו ולאהבתו שאל לנו בשלומנו, וזהו שאמר עשו ליעקב 'מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי' היינו מחנה מלאכי אלוקים.

בגלל אבות תושיע בנים

זאת הארץ אשר נתתי לאברהם וליצחק לך אתננה ולזרעך אחריו אתן את הארץ (לה, יב), צריך להבין לכאורה ג' תיבות אלו 'אתן את הארץ' כמיותרות, שכבר אמר לו 'לך אתננה ולזרעך'. ונראה לומר שהקב"ה מבשר כאן בשורה טובה ליעקב אבינו ע"ה שבזכות מעשיו הטובים יזכה לבנים כשרים וראויים שגם הם ילכו בדרכו ובזכות מעשיהם הטובים יהיה להם גם את הזכות מצד עצמם על ירושת הארץ, ושלא רק בזכות אבות וההבטחה אליך 'לך אתננה ולזרעך' יזכו בירושת הארץ.

חלוקת הירושה של יצחק

ויגווע יצחק וימות וייאסף אל עמיו זקן ושבע ימים ויקברו אותו עשו ויעקב בניו (לה, כט), יש לתמוה למה לא מוזכר מה היה עם הרכוש של יצחק ומי זה שיירש אותו, כמו שנאמר אצל אברהם אבינו ע"ה **וייתן אברהם את כל אשר לו ליצחק**, ולבני הפילגשים, נתן אברהם מתנות, ויגווע וימות אברהם, וייאסף אל עמיו (כה, ה-ח), מתרץ ה'אבן עזרא' שיצחק אבינו לעת זקנתו נעשה עני וניזון מעשו שנאמר 'ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו' (כה, ח), ועל כן לא הוזכר עניין הירושה כי ליצחק לא היה לו מה להוריש לבניו. אך המפרשים דחו פירוש זה משום שהרי כתיב 'זקח לי משם שני גדיי עיזים' (כז, ט), מכאן שהיה לו ליצחק גדרות צאן, ועוד דרשו רז"ל הובא ברש"י שם שיצחק אבינו כתב לה לרבקה אשתו בכתובתה שני גדיי עיזים בכל יום, והם השני גדיי עיזים שנתנה רבקה ליעקב בנה להביאם ליצחק אביו עבור הברכות ושאינם גזל, ואם ירד מנכסיו מהיכן היה לו לתת לה באותו יום שני גדיי עיזים, וגם שכתב רש"י (דברים ז, יג) 'ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטןך ופרי אדמתך דגן ותירשך ויצהרך שגר אלפיך ועשתרות צאנך על האדמה אשר נשבע לאבותיך לתת לך', למה נקרא שמם **עשתרות שמעשרות** את בעליהם, נמצא **שיצחק היה עשיר**. אלא נראה לומר מה הטעם שלא מוזכר עניין הירושה ברכושו של יצחק ומי זה שיירש אותו, לפי שהיה בדעתו של יעקב אבינו ע"ה ליתן את כל רכושו לעשו בשביל שיוותר על חלקו במערת המכפלה, ועל כן לא רצה יעקב ליטול כלום מהירושה, ומפני זה לא הוזכר כי בפועל גם לא חילק כלל את הירושה.

בנים טובי לב ומוצלחים

הוא עשו אבי אדום (לו, מג), ויש לפרש על דרך צחות, שאם אנחנו רואים אדם בעל מעלה ואיש חשוב שבניו לא הולכים בדרך טובה, זהו סימן שנדע נאמנה שאביו הוא כמו אדום. ומה כתיב באדום **וימאן אדום נתון את ישראל עבור בגבולו ויט ישראל מעליו** (במדבר כ, כא), היינו שאדום היה רע לב שאינו נותן משלו כלום לזולת, כך תבדוק אצל אדם זה ותמצא אותו קמצן ואינו נותן צדקה לעניים. וזהו עונשו רחמנא ליצלן **ויט ישראל מעליו**, היינו, שבנו אינו הולך בדרך ישראל סבא בדרך הישר, אבל מכלל לאו אתה שומע הן ואדרבא גדולה ומרובה מידה טובה ממידה פורענות, העושה צדקה וחסד ונותן מלחמו לדל, עליו הכתוב אומר 'רודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה וכבוד' (משלי כא, כא), שזוכה לחיים טובים וארוכים חיי אושר ועושר ושלווה, ולראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, זרע בר קיימא חכמים טובי לב ומוצלחים.

הרבנות והמועצה הדתית באר שבע
מחלקת הכשרות

שימו לב !!!

סוכגניות עם מילוי/ציפוי חלבי

אין לאכלם אחרי

מאכל בשרי

וח"ו לא להכשל

באכילת בשר וחלב.

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של

מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות חנוכה

החייבים בהדלקה וברכותיה

ש - בני הבית הסמוכים על שולחן אביהם אך אינם מצויים תדיר בבית כגון תלמידי ישיבות וחיילים, האם רשאים להדליק בברכה בפני עצמם במקום בו הם שוהים?

ת - מנהג הספרדים, שכל בני הבית הסמוכים על שולחן אביהם יוצאים ידי רובה בהדלקתו, ואינם רשאים להדליק בברכה בפני עצמם, ואפילו אם אינם נמצאים בבית בשעת ההדלקה או שהם לנים במקום אחר, לפיכך תלמידי ישיבות הלנים בשיבה וכן חיילים הלנים בצבא, אינם מדליקים בפני עצמם וגם אינם צריכים להשתתף בהוצאות ההדלקה עם אחרים, הואיל ומדליקים עליהם בתוך ביתם. אבל מנהג האשכנזים, שהבנים מדליקים כל אחד בפני עצמו אפילו אם היו סמוכים על שולחן אביהם ולנים בביתו.

ש - אלו ברכות מברכים בהדלקת נר חנוכה?

ת - בלילה הראשון מברך קודם ההדלקה שלוש ברכות. "להדליק נר חנוכה", "שעשה ניסים" ו"שהחיינו". ובשאר לילות מברך שתי ברכות בלבד. "להדליק נר חנוכה" ו"שעשה ניסים". ואם לא בירך "שהחיינו", יכול לברכה עד חצי שעה מזמן ההדלקה. אך אם עבר הזמן הזה, לא יברך שהחיינו אלא בלילה השני. שכח גם בלילה השני, יברך בלילה השלישי וכן על זה הדרך עד הלילה השמיני.

ש - שכח והדליק בלא ברכות או שכח אחת הברכות, האם יכול לברך?

ת - צריך לברך קודם ההדלקה, ורק לאחר שסיים כל הברכות יתחיל בהדלקה. שכח והדליק קודם שברך, אם נזכר קודם שגמר להדליק את שאר הנרות, יברך את כל הברכות. ואם נזכר רק לאחר שגמר להדליק את כל הנרות, לא יברך "להדליק נר חנוכה" אפילו שעדיין לא הדליק את נר השמש. וברכת "שעשה ניסים" ו"שהחיינו" יכול לברכה גם לאחר ההדלקה, ובלבד שהוא בתוך חצי שעה מיזב ההדלקה.

ש - כמה זמן צריך שידלקו הנרות?

ת - צריך שהנרות ידלקו לפחות חצי שעה. אך אם לא היו ראויים לדלוק כשיעור הזה כגון שלא נתן מספיק שמן או שהניחם במקום שהרוח נושבת באופן שלא דלקו חצי שעה, צריך לחזור ולהדליקם בלא ברכה.

ש - האם בני הבית צריכים להיות נוכחים בשעת ההדלקה?

ת - רצוי לקבץ את כל בני הבית שיעמדו על ידו בשעת הברכות וההדלקה, אך אין זה מעכב.

ש - מתי הוא זמן אמירת "הנרות הללו אנחנו מדליקים" ושאר מזמורים שנהגים לומר בהדלקת נר חנוכה?

ת - אחר שהדליק נר אחד לפחות, יאמר "הנרות הללו אנחנו מדליקים" וכו'. ואחר גמר הדלקת כל הנרות יאמר "מזמור שיר חנוכה הבית" וכו', ו"למנצח בנינות מזמור שיר", ויש נוהגים להוסיף את השיר "מעוז צור" וסגולה גדולה לשמירה, שיאמר בכל לילה אחר ההדלקה שבע פעמים פסוק "ויהי נועם" ומזמור "יושב בסתר".

ש - האם נשים חייבות בהדלקת נר חנוכה?

ת - אף הנשים חייבות בהדלקת נרות חנוכה, לפיכך כל שאין בעלה בבית או אפילו אם יוכל להגיע לביתו אך לאחר זמן ההדלקה, רצוי שיעשה את אשתו שליח להדליק במקומו את הנרות בזמן ההדלקה עם ברכות, אולם אם הבעל בבית בזמן ההדלקה, אינה רשאית לברך בפני עצמה, אלא תצא ידי חובה בהדלקת הבעל.

ש - המתאכסן במלון, האם צריך להדליק נר חנוכה בחדרו?

ת - השוכר חדר במלון, ואין מדליקים עליו בביתו, צריך להדליק נרות חנוכה בחדרו בברכה. ואם מדליקים עליו בביתו, ידליק בלא ברכה.

ש - אורה המתאכסן אצל חברו, האם צריך להדליק נר חנוכה?

ת - המתארח בבית חברו, אם ידוע לו בבירור שאשתו או בנו מדליקים עליו בביתו, אינו צריך להדליק נרות חנוכה וגם אינו צריך להשתתף בשמן. אך אם אין ידוע לו זאת בבירור, ידליק בלא ברכה. וטוב שישתתף עם בעל הבית בשמן ובפתילות, ויכוין לצאת ידי חובה בברכתו, כדי לצאת י"ח כל הדעות.

ש - ומה הדין בזה? למי שמתארח במקום אחר יחד עם כל בני ביתו, באופן שאין מי שמדליק בביתו?

ת - המתארח בבית אחר יחד עם כל בני משפחתו באופן שאין איש המדליק עליו בביתו, צריך להשתתף עם בעל הבית בהוצאות השמן והפתילות או שיקנה לו בעל הבית חלק בשמן והפתילות, ויכוין לצאת ידי חובה בברכת בעל הבית.

ש - האם סומא חייב בהדלקת נר חנוכה?

ת - סומא חייב בהדלקת נרות חנוכה אף על פי שאינו רואה, משום פרסומו ניסא, אולם עדיף שאשתו תדליק עליו בברכה. ואם היה רווק וגר במוסד עם אחרים, ישתתף בפרוטה והם ידליקו עליו. ואם הוא מתגורר בדירה לבדו, ידליק את הנרות בעצמו, אך לא יברך מדין ספק ברכות להקל.

ש - חולה שאינו יכול לקום ממיטתו, האם רשאי לברך על ההדלקה בזמן ששולחו מדליק נר חנוכה?

ת - חולה שאינו יכול לקום מהמיטה כדי להדליק הנרות במקומו, יעשה שליח שידליק במקומו ורשאי החולה לברך את כל הברכות, ומיד אחר כך ידליק השלוח.

ש - ערב שבת של חנוכה, האם יש להקדים נר חנוכה קודם הדלקת נרות של שבת, או להיפך?

ת - בערב שבת יש להקדים הדלקת נרות חנוכה, ומיד אחר כך תדליק האשה נרות שבת. וכן ראוי לנהוג על פי הסוד. ואין האשה צריכה להמתין עד שישלם הבעל את הדלקת כל הנרות, אלא מיד אחר הדלקת הנר הראשון, יכולה להדליק נרות שבת.

ש - האם צריך להקפיד שידלקו הנרות לפחות חצי שעה אחר צאת הכוכבים, גם בערב שבת?

ת - בהדלקת נרות חנוכה של ערב שבת, יש להקפיד להוסיף שמן שיספיקו לדלוק חצי שעה אחר צאת הכוכבים.

ש - כמוצאי שבת של חנוכה, האם יש להקדים נר חנוכה קודם הבדלה, או להיפך?

ת - במוצאי שבת יבדיל תחילה על הכוס ורק אח"כ ידליק נרות חנוכה, אך בבית הכנסת כבר נשט המנהג להקדים הדלקת נרות חנוכה לפני ההבדלה.

רבי לוי יצחק מברדיצ'וב והמלאכים

הצדיק רבי ברוך ממז'יבוז' יושב בבית-מדרשו וסביבו כמה מחסידיו. לאחר שהשמיע באוזניהם פירוש נאה למאמר חז"ל מסויים, פנה אליהם לפתע: "האם מישהו מכם יכול לספר לי דבר רע על רבי לוי-יצחק מברדיצ'וב?"

החסידים התקשו לרדת לסוף דעתו. הם סברו שבכוונתו להפליא במעלת רבי לוי-יצחק ולומר כי אין איש בעולם המסוגל לדבר בגנותו, אולם רבי ברוך לא הרפה, ודבריו לבשו נימה של הפצרה. "נו, אדרבה", דחק בחסידיו, "ספור-נא דבר רע על רבי לוי-יצחק... מצפה אני לזה".

תמורה החסידים תמיהה רבה והתקשו מאוד לדלות ממוחם דברים שליליים שיידעו או ששמעו על צדיק זה, אהבם וסגורם של ישראל. אך מכיוון שהרבי ביקש, התאמצו להשביע את רצונו. ניסו את כוחם, זה בכה וזה בכה, ועדיין לא הצליחו לומר דבר-גנות ממשי על הצדיק מברדיצ'וב.

כעבור שעה קלה הסביר רבי ברוך את בקשתו המוזרה. "דעו", אמר לחסידיו, "כי מלאכי-מעלה מתקנאים ברבי לוי-יצחק, אשר נתקיים בו 'מצא חן בעיני אלוקים ואדם'. כל-כך שלם הוא ביראת-שמים, בלימוד תורה, בחיבוב מצוות ובאהבת הבריות, עד שכביכול מתקשים הם המלאכים לעמוד כנגדו. כתוצאה מכך נוצר עליו קטרוג וסכנה נשקפת לחייו. על-כן מתאמץ אני למצוא בו חיסרון כלשהו, כדי לצנן את להט הקנאה של המלאכים בו ולהסיר מעליו את הקטרוג".

הסברו של רבי ברוך הניח את דעתם של החסידים. שוב נפנו לחפש ולהעלות חסרונות ודברי ביקורת על הצדיק רבי לוי-יצחק ודרכו.

בתוך כך נכנס לבית-המדרש תושב העיר, סוחר בעל ממון, שנהג לבלות את רוב זמנו במסעות-עסקים בין הערים והעיירות. כששמע הסוחר את נושא השיחה, ניצת אור בעיניו. הוא המתין לרגע של שקט ואז פתח ואמר: "אני יכול לספר בגנותו של הרבי מברדיצ'וב". הכול הפנו עיניים משתאות לעבר הסוחר, שהצהרתו נאמרה בחדווה מוגזמת.

הביט בו גם הצדיק רבי ברוך במבט משתאה וחודר. בקול שקט אמר לו: "ספר". בארשת חשיבות סקר הסוחר את פני החסידים והחל לספר: "לפני כמה שבועות נזדמנתי, במסגרת עסקי, לברדיצ'וב. התעוררתי משנתי מאוחר, והגעתי לבית-הכנסת בשעה מאוחרת למדי. נכנסתי פנימה, ובעמדי על המפתן סקרתי את הנעשה. כל המניינים לשחרית כבר נסתיימו. בפינת בית-הכנסת עדיין עמד רבי לוי-יצחק, שקוע בתפילתו. כדרכו, התפלל בהתלהבות גדולה, ושמעתי בבירור כי עומד הוא בברכת 'יוצר אור'.

"בעודי עומד על המפתן, מתכונן להיכנס פנימה ולהתפלל ביחידות, פנה לעברי הצדיק. הופתעתי מאוד כשניגש אליי בפסיעות מהירות וקרא לעברי – כשהוא, כאמור, עומד באמצע ברכת 'יוצר אור' – 'מה יאמר המלאך מיכאל! מה יאמר המלאך גבריאל!'. מיד לאחר מכן נפנה לאחור וחזר למקומו". הסוחר עשה אתנחתה קצרה בדבריו וסקר את פני הנוכחים ורבי ברוך בראשם. "נו, מה תאמרו על כך – יש הסבר להתנהגותו המוזרה של רבי לוי-יצחק? מה למיכאל ולגבריאל באמצע התפילה ומה למלאכים אלה ולי?! והחמור מכול, האם לרבי מותר להפסיק בדיבור באמצע ברכת 'יוצר-אור'?!... חיוך של בוז נמתח על שפתי הסוחר ששעה שהטיל לחלל את משפטו האחרון.

משתאים למדי הביטו החסידים חליפות בסוחר וברבם. לא היה צריך עין חדה כדי להבחין במבטו הנוקשה של רבי ברוך. בהביטו אל החסידים, בתוך מה שנראה כהתעלמות מכוונת מהסוחר המספר, פתח ואמר: "כאשר מתפללים ברכת 'יוצא אור' ומגיעים למילים 'יוצר משרתים', עומדים המלאכים, ובראשם מיכאל וגבריאל, להמליץ טוב על עם-ישראל. באותה שעה ממש מצטרף רבי לוי-יצחק, סגורם של ישראל, אל המלאכים ואף הוא מלמד זכות על עם-ישראל". בשלב זה הטה רבי ברוך את ראשו ומיקד את עיניו החודרות בסוחר. "כשאתה הגעת לבית-הכנסת ורבי לוי-יצחק ראה אותך עומד שם, בידך שקית התפילין ובכיס מעילך כף-הכסף שנגבת באותו בוקר מהמלך שבו התאכנסת – חיפש ולא מצא עליך שום לימוד-זכות, שהרי עשיר אתה ואיך חסר מאומה, ומדוע אפוא נגבת?!"

סומק עז הציף את פני הסוחר. רבי ברוך לא הסיר ממנו את עיניו. "משרם כך ניגש אליך וצעק – 'מה יאמר המלאך מיכאל! מה יאמר המלאך גבריאל!'. הרי אפילו הם לא ימצאו עליך לימוד זכות!..."

הסומק על פני הסוחר התחלף בחיזרון עמוק. הוא השפיל את עיניו, והחסידים סביב השולחן היו עדים למעמד מופלא שבו התגלתה לעיניהם רוח הקודש של שני הצדיקים גם יחד – רבי ברוך ורבי לוי-יצחק.

כעבור רגע נמסכה התרככות-מה בקולו התקיף של רבי ברוך. "אם חפץ אתה בכפרה, עליך לשוב לברדיצ'וב, להחזיר את הגנבה לבעליה, לבקש סליחה מהצדיק על הזלזול בכבודו, ולהתחנן לקב"ה שיעזור לך לעלות על דרך הישר".

חדרו דברי רבי ברוך ללב הסוחר. בלי אומר ודברים קם ויצא מבית-המדרש, פניו לעבר ברדיצ'וב, מתוך רצון כן להיטיב את מעשיו ולתקן את דרכו.

הרבנות המועצה הדתית
באר שבע

חגיגת סיום הש"ס העולמי בעיר באר שבע

התרגשות וציפייה אדירה לקראת המעמד המרכזי של איגוד מאות שיעורי התורה מכל רחבי העיר בהם קובעים עתים לתורה אלפי שוחרי תורה בכל יום בשילוב חלוקת מלגות נכבדות לחתני תורה שנבחרו במבצע "ועתה כתבו לכם" לשנת תש"פ.

המעמד יתקיים אי"ה ברוב עם הזדות מלך מול שולחנות ערוכים בסעודת מצוה כיד המלך בחג החנוכה הבעל"ט

ביום שלישי כ"ו כסלו תש"פ (24.12.19) בשעה 19:30 באולמי "אגמים", רח' הקישון 32, באר שבע

בהשתתפות מרן ורבנן גדולי התורה ואישי ציבור נכבדים, ובראשם

מנן הראשון לציון הגאון הגדול
רבי יצחק יוסף שליט"א
הרב הראשי לישראל

מורנו הגאון הגדול
רבי יהודה דרעי שליט"א
הרב הראשי וראב"ד באר שבע

הגאון הרב **יצחק אברמוביץ שליט"א**
אב"ד לעינייני ממונות שע"י הרבנות באר שבע ויו"ר וועדת הפרס

הרב **אריה דרעי שליט"א**
יו"ר תנועת ש"ס העולמית

מר **יהושע דמרי הי"ו**
ממונה המועצה הדתית באר שבע

את הערב הקדוש ינעים
הזמר **יוסף חיים שוואקי** ותזמורתו

גדול יהיה המעמד לכבודה של תורה

בברכת ברוכים הבאים
לכבוד התורה ולומדיה

לעילוי נשמת

הרב **יוסף שלמה טריקי זצ"ל**
בר עליה ז"ל

והרבנית **רחל טריקי ע"ה**
בת סימי ז"ל

ת. נ. צ. ב. ה.

* חוכן המורשת באחריות המפרסמים בלבד. ט.ל.ח.

077-915552